

Àurea de Sarrà
segons un dibuix
de Josep Clarà (1921).

Àurea de Sarrà, la dansarina apassionada i de vida apassionant

Mariàngela Vilallonga

Era un vespre de tardor de l'any 1920. Al Teatro Eslava de Madrid es presentava una nova ballarina de la companyia teatral de Gregorio Martínez Sierra, apadrinada per la gran actriu del moment Catalina Bárcena. Tot estava disposat perquè entrés en escena una dona alta, rossa, descalça i amb un vestit de roba fina de tirants prims i carregat de pedreria de tots colors que deixava a l'aire els seus braços nivis. La seva aparició damunt l'escenari provocà murmuris d'admiració. La seva presència envaï l'espai escènic i els compassos de la música d'Archibald Joyce van acompanyar els moviments sensuals del seu cos i les expressions canviants del seu rostre. La dona gesticulava i vibrava al so de la música, embriagada per la seva pròpia passió, i voltava lleugera i executiva unes dan-

ses orientals i es posava en la pell de la mateixa Salomé. Els aplaudiments van resonar en el teatre. Àurea de Sarrà havia iniciat la seva carrera artística. Ja ningú no la podria aturar. S'havia guanyat el triomf amb el seu esforç, contra la voluntat paterna i en un món difícil, de competència i sacrificis.

Àurea de Sarrà havia nascut a Barcelona l'any 1889, però passava els estius a la propietat que la seva família posseïa a Arenys d'Empordà. L'habitatge principal construït l'any 1877 on s'estatjava la família consistia en una edificació quadrada coronada amb una torratxa, amb l'aspecte característic de torre d'estiueig de finals de segle, vorejada d'un jardí esplèndid que acabava a la mateixa riba del Fluvià. La propietat, però, incloïa el castell medieval amb la petita església que domina la vall del riu, on vivien els masovers.

A Narcís-Jordi Aragó, amb el meu agraïment per facilitar-me l'accés al material que he utilitzat en l'elaboració d'aquest article.

Presentació a París

El reconeixement d'intel·lectuals i artistes de Madrid va ser decisiu perquè Àurea fes la seva presentació a París, el París elegant i ric que havia vist triomfar Eleonora Duse i Sarah Bernhardt, Isadora Duncan i Raquel Meller, Mata Hari i Madame de Saint-Point, el París que enlairava les dones belles fins a celésties terrenals i que va rebre amb els braços oberts aquella dona passional, d'espontaneïtat quasi infantil, entossudida a mostrar al públic més cosmopolita d'Europa els seus «cants plàstics», entestada a guanyar-se un lloc sota el sol amb una nova forma de ballar, a mig camí entre el teatre i la dansa. Després d'actuar a l'Olympia i a un teatre dels Champs Elysées, Àurea va aconseguir de protagonitzar una matinal del Salon d'Automne de París el dia 9 de novembre de 1921. En la portada del programa de mà s'hi reproduí un dibuix preciós d'Àurea vestida amb túnica, signat per l'escultor olotí Josep Clarà, el mateix que havia dedicat tants esforços a retratar el fugisser moviment de la dansa d'una altra ballarina innovadora que també triomfava a París, Isadora Duncan.

En l'interior del programa, Àurea feia una declaració de principis, exposava els objectius que pretenia aconseguir amb el seu art i explicava la seva particular forma d'expressió artística en un text que trobarem reproduït en la majoria dels programes de les seves actuacions posteriors, amb algunes variacions, amb alguns afegits i en diverses llengües, segons els espectadors als quals es dirigia.

El programa de la matinal es dividia en dues parts, a la primera sota el títol de *Danses tràgiques* s'oferia aquella Salomé que havia agradat tant a Madrid, al costat de tres danses més en les quals Àurea prenia la personalitat d'una princesa egípcia, d'una Maja d'Espanya o de Zulema, una jove del Marroc que Àurea interpretava amb voluptuositat oriental. A la segona part, que portava de títol general *Danses de fantasia*, Àurea es posava en la pell d'una aristòcrata francesa del segle XVIII, i després executava una dansa grega clàssica. Àurea ballà al ritme d'una orquestra que executà les peces musicals que l'havien inspirada a l'hora de crear els seus poemes sense paraules, els seus quadres sense pinzellades, allò que ella anomenava «Cants plàstics».

Tournée per Europa i Amèrica

L'èxit obtingut a París va ser de tal magnitud que va merèixer de ser honorada amb el nom de «Gran tràgica de la dansa» pel Saló de Tardor, i fins li van oferir una recepció amb l'assistència del President de la República i tot el cos diplomàtic, al Palais d'Orsay. Després de París, Àurea va iniciar una *tournee* que la va portar a actuar als teatres més prestigiosos d'Europa. El públic de Berlín, Viena, Budapest, Brussel·les i Londres va poder gaudir de la sensibilitat i l'exquisidesa de la dansarina que comparaven amb Eleonora Duse per la seva força interpretativa, tal i com es pot veure en el titular que anunciava la seva actuació al London Coliseum al juny de 1923: «La Duse de la dansa». I per tot arreu on actuava li oferien honors i recepcions, amb l'assistència de reis i presidents, prínceps i aristòcrates, intel·lectuals i polítics. Admiraven el seu art estrany i la seva bellesa daurada, al mateix temps que la seva vital personalitat s'imposava amb ingenuïtat i força alhora.

D'Europa, Àurea va saltar a Amèrica. El Teatro Colón de Buenos Aires la va acollir el febrer de 1924, i allà el seu art va tornar a aixecar l'admiració de la majoria i el rebuig d'alguns, reaccions que quasi sempre van acompanyar les seves representacions, perquè gairebé ningú no podia restar indiferent davant la vehemència amb què Àurea es transformava a l'escenari. A vegades va aixecar fortes polèmiques, i el que és cert és que no passava mai desapercebuda arreu on actuava i que al llarg de la seva vida artística va haver de lluitar sempre per imposar el seu art, en el qual creia ferventment.

Va tornar a Europa i al maig del mateix 1924 actuava a Roma, lloc que la va impressionar extraordinàriament i va suposar una fita important en la seva carrera. A Roma va tenir l'encert de ballar en els principals monuments antics: el Coliseu i el Fòrum romà van tornar a vibrar amb «les danses meravelloses d'Àurea», segons expressen les cròniques de l'època. De mica en mica Àurea es decantava cap a un tipus de dansa més selectiva, anava abandonant aquells quadres en què explotava una determinada visió d'Espanya, l'Espanya de les «Majas» i

Programes de les actuacions d'Àurea a Barcelona (1930) i a Atenes (1926).

els «Toreros», i apostava fermament pel classicisme i el mediterraneisme que van caracteritzar els anys següents de la seva carrera.

Actuació a Egipte

Després de Roma, van ser Trípoli, Malta i Egipte les destinacions de la dansarina. Va donar cursos de dansa a Trípoli i a Malta, on la van honorar novament amb condecoracions. I després el viatge a Egipte, país que tornà a representar una fita important per a Àurea. Primer a Alexandria i després a El Caire va enlluernar amb les seves

Àurea vestida per representar "La dansarina del rei" al palau reial d'Egipte, l'any 1925.

representacions. Va crear dos nous quadres: *La favorita de Ramsès* i *La dansarina del rei*, que protagonitzà per primera vegada davant del rei Fouad I i la seva esposa, però no en tingué prou. Les ruïnes de l'Egipte monumental l'atreien, i dansà a Luxor al temple de Karnak i a Assuan al temple de Filee, enmig del Nil, el 1925. Visità les piràmides acompanyada del mateix H. Carter, descobridor de la tomba de Tutankhamon, poc temps abans, i cada vegada se sentia més suggestionada pels monuments arqueològics, pels vestigis de civilitzacions antigues.

En aquest seu vagareig per ciutats il·lustres Àurea anava deixant amics arreu, molts d'ells intel·lectuals i artistes, amb qui mantingué correspondència espaiada, perquè Àurea sovint desapareixia sense deixar rastre i reapareixia novament en notícies de diaris i revistes que informaven d'una nova representació en un altre lloc distant.

Grècia, la terra promesa

I Àurea arribà finalment a Grècia, el país anhelat, la que havia estat també terra promesa per a Isadora Duncan. Grècia havia de donar a Àurea la seva consagració definitiva com a ballarina del món clàssic. Perquè a Grècia Àurea actuà novament en els monuments arqueològics. El temple de Zeus i els antics Teatre de Dionisi i l'Odeó d'Herodes Àtic d'Atenes van omplir-se per veure les evolucions de la dansarina

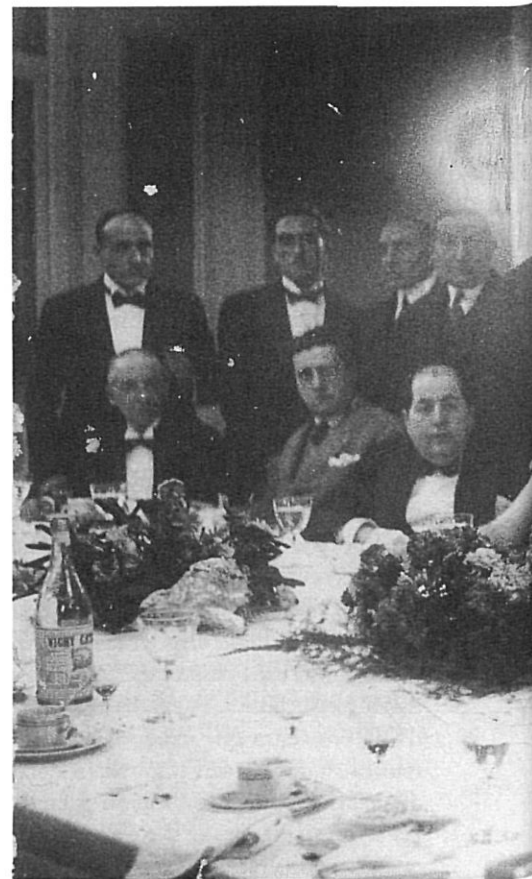
enmig de columnes i capitells. Abans de les seves representacions a Atenes s'havien exposat els vestits d'Àurea als aparadors d'una de les botigues més prestigioses del centre de la ciutat, les entrades es venien a l'elegant Hotel Grande Bretagne, a la plaça Sintagma, prop del palau Reial. Com sempre i arreu, també a Atenes Àurea va saber envoltar-se de personalitats del món de la cultura. La seva actuació del 22 de maig de 1926 en el Teatre de Dionisi va ser precedida d'una conferència de l'arqueòleg Alexander Philadelphus, professor a la Universitat i director més tard del Museu de l'Acropolis, que portava per títol «Quelques mots sur la danse antique», i entre dansa i dansa d'Àurea actrius gregues recitaren fragments de l'*Antígona* i de l'*Electra* de Sòfocles i el poema *Níobe* de Costis Palamàs, poeta nacional grec, el qual fins i tot va arribar a escriure un poema a Àurea per glossar i elogiar el seu art.

Delfos i Eleusis van ser altres escenaris de les representacions d'Àurea a Grècia. A Delfos, segons sembla, Àurea va ser portada en processó, i Nausica, la filla de Palamàs, va ser l'encarregada de donar-li per beure aigua de la font Castàlia, la que concedia la saviesa i la inspiració, segons els antics, un ritual habitual per a tots aquells que fan de Grècia la destinació final del seu viatge iniciàtic, a la recerca de les seves arrels i de les arrels del món occidental. Com Carles Riba, per posar un exemple il·lustre i que va donar saborosos fruits, el qual va poder realitzar el seu somni de viatjar a la península hel·lènica l'any 1927, i va immortalitzar el seu pas per Delfos i la font Castàlia en l'elegia VIII del precís recull escrit a l'exili *Elegies de Bierville*. En les notes a l'elegia, escrites pel mateix autor, hi ha una frase que expressa tot el significat del ritual de la font Castàlia. Diu Riba: «No pot estranyar a ningú que l'autor d'aquestes elegies, que a Delfos desdenyà cristianament la idea d'una anticipació del futur, se sentís, després de beure a Castàlia, més segur en la seva lleugera i sagrada condició de poeta; condició compartida, per un do del Cel mai prou agraït, per la seva muller, que l'acompanyava en l'inoblidable solitari viatge».

Al santuari d'Eleusis, d'altra banda, Àurea va transformar-se en la deessa Demèter, a qui era dedicat

aquest lloc sagrat en l'antiguitat, i va representar els seus misteris en una actuació memorable, en la qual Àurea va triomfar plenament, segons els diaris del moment. Demèter era, segons la mitologia grega, la divinitat que va ensenyar a la humanitat a cultivar el blat, per això les espigues van ser tan presents en la indumentària d'Àurea en aquella representació: el pèplum que portava en tenia de brodades amb or, la corona era feta amb espigues i en portava una garba als braços.

Amb l'amistat del poeta Palamàs i la seva filla, de l'arqueòleg Philadelphus i del President de la República, Pangalos, i esposa, i amb el reconeixement de la seva vàlua artística per part tant dels crítics, com de la societat atenesa que l'havien ornada amb importants condecoracions altra vegada, Àurea retornava a Catalunya l'any 1927, després de set anys de recórrer ciutats i països i actuar, incansable, en teatres i monuments. Àurea tornava amarada de classicisme i d'antiguitat, i volia triomfar al seu país. Va començar a promocionar-se a Barcelona amb una exposició dels vestits que havia lluit per escenaris de mig món a les Galeries Laietanes, i començà les actuacions a ciutats i pobles de Catalunya.

Retorn conflictiu a Catalunya

Però no tot van ser flors i violes en el seu país. Un sector de la intel·lectualitat catalana la va acollir favorablement, en canvi un altre sector la va rebutjar, bàsicament titllant-la d'amoral, frívola i passada de moda. Així, d'una banda Joan Estelrich, director de la Fundació Bernat Metge, Joaquim Balcells, catedràtic de la Universitat de Barcelona, i Pere Bosch Gimpera, arqueòleg de gran prestigi, muntaren per a Àurea allò que anomenaren «Festa popular d'una alta valor clàssica», a la posta de sol del dia 31 de juliol de 1927, davant de l'Arc de Berà, el monument més ben conservat de la petjada romana al nostre país. En el transcurs de la festa s'alternaren les danses d'Àurea amb els parlaments dels tres prohoms de la nostra cultura; en el programa de mà es pot llegir: «les danses seran a piano per la delicada Nausica Palamàs, filla del gran poeta Kostis Palamas». A l'altre cantó, en canvi, podem situar els signants del famós *Manifest Groc*, publicat l'any 1928, en què s'hi diu: «Preguntem als intel·lectuals catalans: -De què us ha servit la Fundació Bernat Metge, si després haveu de confondre la Grècia antiga amb les ballarines pseudo-clàssi-

ques?». Aquestes ballarines al·ludides en plural fan referència únicament i exclusivament a Àurea de Sarrà, que en un principi figurava amb nom i cognom en el *Manifest*, però que van ser substituïts pel que hem pogut llegir, segons que explicà Sebastià Gasch, un dels signants, a suggeriment del Govern Civil de Barcelona, amb l'argument de «*por-que la pobrecita se gana la vida bailando*».

Figueres, Sant Feliu, Palafrugell, Girona

Així era, Àurea tornà a ballar en públic l'octubre de 1927 a Figueres, en els actes que el Foment de la Sardana va organitzar en homenatge a Pep Ventura, i els seus amics Estelrich, Bosch Gimpera i, en aquesta ocasió, Farran i Mayoral van donar conferències sobre els orígens hel·lènics de la sardana. Puig Pujades, un dels organitzadors de les festes de Figueres, va ser qui va presentar Àurea a Carles Rahola, que es va convertir en un dels seus millors amics i un dels seus corresponsals més habituals, amb la intenció que l'escriptor, com a president de l'Ateneu gironí, s'encarregués de portar l'actuació de la dansarina a Girona. Rahola va fer això i més. Captivat per aquell

magnetisme que, segons l'arqueòleg Philadelphus, irradiava Àurea, Rahola va fer la presentació de l'artista en les seves actuacions de Sant Feliu de Guíxols i Palafrugell, i així es va afegir a la llarga llista de poetes, escriptors, crítics i professors, catalans, francesos, italians, iberoamericans, grecs, egipcis, belgues, anglesos o alemanys que dedicaren mots de lloança a l'art estrany i no sempre ben entès d'aquella ballarina que volia expressar amb els seus gestos la força interior de la dona, personificant dones llegendàries, reals i de ficció, per mostrar els racons més amagats de l'ànima femenina.

Àurea, la gran tràgica de la dansa, com li agradava de ser presentada en les seves actuacions, era definida amb aquestes paraules per Rahola en el text que va escriure per llegir en la conferència que va precedir la representació de Sant Feliu de Guíxols, del dia 28 de desembre de 1927: «El seu debut veritable és a Madrid, al teatre Eslava, amb intel·lectuals de l'escena, com Martínez Sierra i l'admirable Catalina Bárcena, que celebra aquella nit el seu benefici. Els esperits cultes admiren a Àurea, i el públic l'aplaudeix, sense capir, però, encara, l'originalitat de les seves danses. Amb la seva esplèndida

Homenatge a Àurea a la Maison Dorée de Barcelona el 25 de febrer de 1928. Al costat de l'artista, Ignasi Iglesias. Assegut a la dreta, Carles Rahola.

Àurea amb la vestimenta de Teresa de Jesús en el teatre d'Herodes Àtic, al peu de l'Acropolis d'Atenes.

beutat i amb la gràcia dels seus gestos, tan fàcil que li fóra de triomfar, ràpidament, com les altres dansarines! Tots els innovadors, en un sentit o altre, s'han trobat fatalment amb la incomprensió de les multituds i àdhuc amb l'hostilitat del medi ambient. I és heroic –i potser és més heroic encara en una ànima apassionada, sentimental i profundament femenina– de renunciar al triomf segur i fàcil a costa, però, de concessions!– i de *saber esperar*».

Dos dies després de l'actuació de Sant Feliu, Àurea portava les seves danses a Palafrugell, i per fi pogué debutar a Girona l'onze de gener de 1928, vençudes les dificultats que havien sorgit, especialment per dos motius: primer pel fet que al Teatre Municipal actuava la companyia de sarsuela i òpera italiana de Vicente Serrano, i no es podia programar un altre espectacle per tal que no perjudicés la seva clientela, i segon pel fet que ja havien arribat a Girona les veus dels detractors d'Àurea. El programa que va oferir en aquesta ciutat constava dels següents cants-plàstics: «La Favorita de Ramsès, La Nimfa de Zeus, Ofrena, Salomé, Pavana, Tristeses d'amor, Consolació i La fuga de Zulema». La música anava a càrrec de Juli Pons al piano, Ferran Guerin al violí i Ferran Pérez Prió al violoncel.

Cartes a Carles Rahola

La següent actuació d'Àurea va tenir lloc a Barcelona, els dies 6, 8 i 10 de febrer, al teatre Romea. Mentre preparava les representacions a la ciutat que l'havia vist néixer i on tenia unes ganes boges de triomfar plenament, escriví aquesta carta a Carles Rahola:

Barcelona avui 26-I-1928

Estimat amic;

Mercès, mil mercès per tot quant fa per mi. Li agraeixo amb tota l'ànima. Ànima; bellíssima cosa quan ella és subtil i amb ales de coloma. Quan s'ajunten en ramat, és una llum celestial que brilla per l'espai infinit. Diria jo, ajuntem-se doncs perquè vingui segura sobre els esperits la veritable llum.

Estic contenta, ben contenta. Tots els amics m'ajuden per el meu triomf a Barcelona. Jo treballo també perquè el meu pas per la meua Ciutat Condal deixi una estela d'aquella llum que porten les colomes.

Jo crec amb un triomf, el cor m'ho diu. Perquè seré jo tan optimista? L'Estelrich ja es cuida del periòdic però ell mateix em diu que vostè em faci una lletra per la Publicitat i per la Nau, diu una lletra de presentació, diu que així tindran més força tots. Ell ho diu

perquè hi ha aquella gent un xic del cantó d'en Sagarra (el corb que persegueix les colomes). Li envio també l'autorització per lo del Principal. No sé si l'he redactada bé.

Li prego que una volta tingui els centims es quedi lo del fuster, i lo que hagi costat de portar-ho a l'estació.

Records a tots sense oblidar a la nineta Carolina.

Ja li enviaré els programes.

Per vostè tota la meua admiració i afecte.

Aurea

En la carta es reflecteix el neguit que la ballarina sentia abans del seu debut a Barcelona. Però les sessions van anar bé. La companyia Vila-Daví representà una peça breu diferent, abans de cadascuna de les tres actuacions de la ballarina, en les quals oferí el bo i millor del seu repertori. En els programes de mà Àurea hi féu reproduir fragments dels textos més elogiosos que s'havien escrit sobre el seu art al llarg de la seva carrera. I va triomfar a Barcelona. L'endemà de la darrera representació tornava a escriure a Rahola per comunicar-li la seva alegria:

Barcelona avui 11-2-28

Estimat amic:

Avui vos escric amb el cor ple de goig, doncs he triomfat plenament amb aquestes tres sessions. Ahir fou definitiu. El públic m'aclamà extasiat i les altes personalitats catalanes com en Rosiñol, Vilumara, Iglesias varen venir a felicitar-me dient-me que el meu art és sublim. També Balcells i altres que no recordo i entre ells l'Estelrich que va quedar molt emocionat. Estic molt satisfeta i prorrogo per tres sessions més. «Demèter» quedà magnífic i «Circe» esplèndid. Ya ho veu, malgrat quatre ximpls sense sentit de bellesa (ho dic pels de la Publi) he triomfat plenament a casa meua. Jo crec que vos faran plaer aquestes meves paraules doncs a vós, gran amic, vos dec una gran part de la meua joia catalana.

Digueu-me si aquells retrats de Girona varen quedar bé. M'agradaria veure'ls.

Deu-me vostres noves. Records a tots i besos tendres a la xamosa Carolineta i per vos tot l'afecte sincer de la vostra

Aurea

Homenatge i darrers triomfs

Li van anar bé les representacions a Barcelona. Fins a tal punt que els amics li van organitzar un sopar d'homenatge a la Maison Dorée el dia 25 de febrer de 1928. A Rahola li va fer saber i el va convidar a assistir-hi el professor Bosch Gimpera en una carta adreçada al gironí el 16 de febrer de 1928. Efectivament, el dissabte dia 25 de febrer del 28 es va celebrar l'homenatge. Se'n va editar un díptic de cartolina: a la portada, emmarcat dins d'un òval daurat, el motiu de l'esdeveniment, data i lloc; a l'interior, un dibuix d'Àurea vestida de deessa Demèter amb espigues a la mà dreta i aguantant un cistell de fruites sobre el cap amb la mà esquerra, signat per Josep Clarà l'any 1927, i al costat, el menú: «Llista. Crema de gallina. Castell Surroca, Blanc i Roig. Xampany escumós Codorniu».

Segons la ressenya que va sortir en un diari de l'endemà, aquesta seria la llista dels convidats: «Entre els reunits recorden les senyores i senyoretetes Emília de Sarrà, Carme Monturiol, de Carrión i Rigau de Farran i els senyors Ignasi Iglésies, Bosch Gimpera, Pere Font i Puig, Ambròs Carrión, Emili Tintorer, Carles Rahola, J. Farran i Mayoral, J. Puig Pujades, Pere B. Tarragó, Lluís Capdevila, J. Navarro Costabella, Josep M. Girona, Joan A. Jordana, Josep Maria Jordana, Ramon Vilaró, Francesc Guillamet, Joan Camps, Jaume Marill, Jaume Fonolleda, Carrion, Manuel Gispert i Frederic Estahun».

Cap al final d'aquest acte hi hagué parlaments dels assistents. Primer es va aixecar a parlar Farran i Mayoral, després Bosch Gimpera, a continuació Puig Pujades, tot seguit Ambrosi Carrión, després d'ell Ignasi Iglesias, seguit de Lluís Capdevila i finalment Carles Rahola. Enmig de grans aplaudiments Àurea també va parlar, i llargament, sobre la dansa i sobre els seus viatges i actuacions arreu del món, i fins i tot dansà acompanyada al piano per Carme Monturiol, l'autora de la traducció en vers dels *Sonets* de Shakespeare i de diverses obres de teatre.

Reus i Madrid van ser els nous escenaris de les danses d'Àurea durant l'any 1928 i novament tornà a actuar a Barcelona l'any 1929, en un marc que li esqueia: el Teatre Grec de Montjuïc, dins dels actes del IV Congrés Interna-

Àurea-Demèter representant els misteris d'Eleusis al santuari grec després d'haver estat portada en processó des d'Atenes.

cional d'Arqueologia organitzat pel seu amic Bosch Gimpera. L'any següent va ser Ambrosi Carrión l'encarregat de dur a terme allò que van anomenar «Festivals Clàssics Àurea», novament en el Teatre Grec. Per primera vegada Àurea recitava a més de ballar. Van ser tres poemes d'Ambrosi Carrión, *Mediterrània*, *Fedra* i *Niobe*, que Àurea interpretà, començant així una nova etapa en la carrera artística de la fins ara dansarina. La figura de Niobe no li era gens aliena; només hem de recordar que la *Niobe* de Palamàs va ser recitada en una de les seves representacions ateneses. I justament va ser el nom de Niobe Casas el que va triar Josep M. de Sagarra per a la ballarina protagonista d'un capítol de la seva novel·la *Vida privada*, aquell punyent retrat de la Barcelona burgesa dels anys vint, publicat per primera vegada l'any 1932; darrera del personatge s'amagava, sembla, la figura d'Àurea.

Precisament la col·laboració d'Àurea amb Carrión continuava encara l'any 1932. De les ressenyes seleccionades dels diaris *La Vanguardia*, *Diario de Barcelona* i *Las Noticias* del dia 16 de desembre i de *La Publicitat* i *El Matí* del 18 de desembre es despren que Àurea en la seva actuació barcelonina havia recitat poemes de Carrión, amb acompanyaments musicals fets expressament per a les composicions literàries per part dels autors Juan Manent, Joaquim Salvat, Ricard Lamote, Francesc Pujol i Manel Blancafort. La darrera peça de la sessió va ser «el monodrama Medea de

Manent» que combinava orgue, piano i orquestra de cambra, i per a la interpretació del qual Àurea va escollir una llarga túnica negra. Només es va fer una concessió a un compositor no català, un dels poemes s'acompanyà de música de Mendelsson. El públic era selecte i format en la seva major part per «litteratos y músicos, y que la aplaudió incondicionalmente». El comentarista d'*El Matí* assenyalava: «Àurea de Sarrà és una declamadora especial; ella té prou lluc per triar-se els assumptes que major suggerències porten a la seva ment d'artista, i fins ha tingut la sort de trobar un poeta que abans d'ésser interpretat per ella, l'ha sabuda interpretar en els seus gustos i aptituds. Ambrosi Carrión ha interpretat, doncs, allò que Àurea de Sarrà havia d'interpretar de la seva producció poètica, per repetir-ho en termes més clars».

Arenys d'Empordà, la fi

Però aquesta ja és una altra etapa dins de la vida artística d'Àurea. A cavall de Madrid, Barcelona i Arenys d'Empordà, Àurea va viure fins a l'any 1974. És enterrada a Arenys. A la seva tomba, tan insòlita com la seva pròpia vida, només apareix aquesta inscripció llatina: «Domus Aurea». Certament, ara és aquella la casa d'Àurea, però el nom és el mateix que es donava al palau de Neró a la Roma del segle I de la nostra era.

Mariàngela Vilallonga és professora de Filologia Llatina a la UdG